

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820200154
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7820200154.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: Y. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. X., L. XXX, proti žalovanému: N. Y. W.Í., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. X., L. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Kontrom, so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá 21, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 11. septembra 2020 č.k. 11C/12/2020-122 v spojení s opravným uznesením zo dňa 26. novembra 2020 č.k. 11C/12/2020-149, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo aj „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol (I.) a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (II.). Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že žalovaný nie je výlučným vlastníkom v podiele 1/1 nehnuteľností C. X., W.Ú. X., evidovaných na LV č. XXXX v časti parc. reg. "E" č. XXX/X zodpovedajúcej žalobcovým parcelám na LV č. XXX, a to pozemku parcely reg. "C" č. XXX/X o výmere 123 m², druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie a pozemku parcely reg. "C" č. XXX/X o výmere 23 m², druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie. Žalobu odôvodnil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností v podiele 1/1 nachádzajúcich sa v kat. území Betliar LV č. XXX, a to parcela reg. "C" č. XXX/X a č. XXX/X. Sporné nehnuteľnosti nadobudol darovacou zmluvou č. RI - 284/75 zo dňa 20.2.1975 od svojich rodičov ako pôvodnú parcelu č. EN č. 506/8, súčasne prečíslovanú na parcelu reg. "C" č. XXX/X na LV č. XXX, ktorá na základe geometrického plánu č. 762 - 0013-74 bola vytvorená z časti parcel č. XXX H. XXX/X. Rozhodnutím o dedičstve č. D 73/76-13 po nebohom otcovi prešlo na neho v časti vlastnícke právo k poľnohospodárskej pôde parc. č. 483 vedenej v pozemnoknižnej vložke č. 101. Rozhodnutím Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3C/412/75 o zrušení podielového spoluvlastníctva nehnuteľnosti zapísanej v pozemnoknižnej vložke č. 101 k.ú. Betliar, parc. č. XXX v KN vedenej pod parc. č. XXX/X sa stal výlučným vlastníkom parcely č. XXX. Podkladom predmetného súdneho rozhodnutia bol geometrický plán č. 762 - 0013 - 74, ktorým bola od pozemku parc. č. XXX/X o výmere 4028 m² odčlenená časť pozemku a pričlenená k pozemku parc. č. XXX/X. Pozdĺžna hranica parcel č. XXX/X H. XXX/X nezasahuje do žiadnej ďalšej parcely a teda sú identické s pozdĺžnymi hranicami pôvodných parcel č. 483 a 484/2. Predmetné nehnuteľnosti dlhoročne užíva ako vlastné, o čom svedčí aj vykonaný a platný zápis vlastníckeho práva. Na parc. č. XXX/X H. XXX/X sa nachádza jeho rodinný dom, ktorý obýva so svojou rodinou, a ktorý je riadne oplotený. Tento bol zapísaný na základe geometrického plánu č. 244-363-094/90 na parcele reg. "C" č. XXX/X.

Žalovaný je vlastníkom pozemku parc. reg. "E" č. XXX/X, evidovanej na LV č. XXXX k.ú. Betliar. Tituly nadobudnutia žalovaného k spornej nehnuteľnosti sú evidované v časti B predmetného listu vlastníctva, a to darovacia zmluva vkladového konania V 330/08-21/08 a kúpne zmluvy vkladových konaní V 903/08 - 46/08, V 1365/08 - 62/08, V 1987/08-83/08, V 463/09 - 4909 a V 5577/10 - 63/10. Nezhody medzi stranami sporu vplývajú na ich susedské vzťahy. Žalovaný neustále spochybňuje vlastnícke právo žalobcu k sporným nehnuteľnostiam. Na LV č. 266, rovnako tak na č. 1063 je zápis poznámky, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnostiam bola spochybnená. Žalobca inicioval konanie o preskúmanie rozhodnutia bývalej Správy katastra Rožňava o úprave údajov katastra zapísaných na LV č. XXX k.ú. Betliar, výsledkom ktorého konania bol vznik nových parciel, ktoré vznikli odčlenením od parc. č. 164/2 a zároveň došlo k úprave hranice pozemku parc. reg. "E" č. XXX/X vo vlastníctve žalovaného, ktorej výmera sa zväčšila z 944 m² na 1090 m², teda o 146 m² a jej posunutiu na úkor pozemku žalobcu parc. reg. "C" č. XX/X, ktorej výmera sa zmenšila o pôvodnú plochu, ktorá je totožná s výmerou sporných nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu. Súčasný právny stav je evidovaný na daných listoch vlastníctva, z ktorých vyplýva zápis duplicitného vlastníctva k tým istým nehnuteľnostiam, a to parciel registra "C" č. XXX/X, XXX/X, ktoré sú vo vlastníctve žalobcu a na strane druhej časti pozemku parc. reg. "E" č. XXX/X v rozsahu 146 m² vo vlastníctve žalovaného. Na určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam má naliehavý právny záujem, nakoľko línia hranice pozemku prechádza priamo cez rodinný dom žalobcu. Žalovaný dokonca prezentoval, že si bude voči žalobcovi uplatňovať vydanie bezdôvodného obohatenia. Stav právnej neistoty, ktorý pretrváva, tak bráni pokojnému užívaniu vlastníckych práv k sporným nehnuteľnostiam žalobcovi. Nakoľko správne orgány danú situáciu doposiaľ nevyriešili a na riešenie predmetnej otázky nie sú príslušné, obrátil sa so svojimi oprávnenými záujmami na súd touto žalobou.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 10.3.2020, v ktorom uviedol, že podanú žalobu považuje za nedôvodnú. Hoci žalobca uvádza, že je vlastníkom parciel reg. "C" č. XXX/X H. Č.. XXX/X, tento zápis je sporný, čo vyplýva z poznámky zapísanej na uvedenom liste vlastníctva. Navyše sa žalovaný domnieva, že mu vlastníctvo k označeným pozemkom parc. reg. "C" nepatrí. Ako titul nadobudnutia je na príslušnom LV č. XXX, k.ú. Betliar uvedené Dar. Zmluva R I 284/75-54/75, Rozsudok 3C 412/74-4/75, Rozhodnutie D73/76-202/76, Žiadosť Z 2096/96, Rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte X 407/2012-BA-18/13 a Rozhodnutie o oprave chyby v katastrálnom operáte č. OU-RV-KO2-2019/X-13-SP-54/2019. Rovnaký titul nadobudnutia Darovaciu zmluvu R I 284/75 zo dňa 20.02.1975 uvádza v podanej žalobe aj žalobca, keď uvádza, že tieto nehnuteľnosti nadobudol od svojich rodičov ako pôvodnú parc. č. XXX/X, ktorá bola na základe geometrického plánu č. 762-0013-74 vytvorená z časti parc. č. XXX H. XXX/X. Hranica pôvodnej parc. č. XXX, z ktorej k dnešnému dňu zostali len parc. č. XXX/X H. XXX/X je zjavná a táto na severnej strane hraničí so súčasnou parcelou č. XXX/X vo vlastníctve žalovaného. Rovnako tak parc. č. XXX/X, z ktorej väčšia časť o výmere 683 m² bola prevzatá do novovytvorenej parc. č. XXX/X susedí s pôvodnou parc. č. XXX z južnej strany, a tak nemohla presahovať hranice súčasnej parcely č. XXX/X vo vlastníctve žalovaného. Celková plocha tejto parc. č. XXX/X mala výmeru 801 m², ktorá bez 11m² zodpovedá súčasnej výmere pozemku parc. reg. "C" č. XXX/X, naopak spočítaním súčasnej výmery parc. reg. "C" č. XXX/X o výmere 790 m² a parciel reg. "C" č. XXX/X H. Č.. XXX/X, ku ktorým sa žalobca de facto domáha určenia, by činila 936 m², teda výmeru značne väčšiu ako pôvodná parc. č. XXX/X, od ktorej žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo. Pokiaľ žalobca uvádza, že rozhodnutím o dedičstve č. D 73/76-13 po nebohom otcovi, ktoré tvorí prílohu žaloby, prešlo na neho v časti vlastnícke právo k parc. č. XXX vedenej v pozemkovo knižnej vložke č. 101, tak táto skutočnosť rozhodnutia o dedičstve č. D 73/76-13 nevyplýva. Predmetom dedenia malo byť 10/24 z domovej nehnuteľnosti, poľnohospodárske nehnuteľnosti v užívaní JRD, tieto sú však bez označenia parcelných čísiel, či pozemkovo knižných vložiek. Žalovaný sa stal vlastníkom označených nehnuteľností len v rokoch 2008 až 2010 a vie potvrdiť teda len to, že tento pozemok bol predmetom ich sporov. Od predávajúcich, ktorí už dnes nežijú je mu známe aj to, že pôvodní vlastníci boli v konfliktných situáciách so žalobcom, resp. jeho matkou a tak podmienka nerušeného užívania nehnuteľností dozaista splnená nie je. Z pohľadu žalobcu negatívne susedské vzťahy sú zapríčinené predovšetkým jeho správaním a týkajú sa sporných nehnuteľností. Žalovaný navrhol žalobcovi odkúpenie predmetných nehnuteľností za zanedbateľnú cenu oproti trovám konania, ktoré v konaní môžu vzniknúť. Žalovaný tiež nesúhlasí, aby súd otázku nastolenú žalobcom riešil ako predbežnú, nakoľko táto bude predmetom konania samého. Tiež má za to, že žalobcom navrhovaný petit je nevykonateľný a tento neodstráni stav právnej neistoty.

3. Súd vec právne posúdil podľa § 126 OZ a § 137 písm. c/ CSP a konštatoval, že nakoľko v spore bola podaná určovací žaloba podľa § 137 písm. c/ CSP, v prvom rade sa zaoberal otázkou, či žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení a teda, či jeho postavenie z hľadiska právneho je postavením neistým, resp. ohrozeným a či takýto stav právnej neistoty možno odstrániť podanou žalobou. Po objasnení inštitútu určovacej žaloby v tomto prípade z hľadiska § 137 písm. c/ CSP a v tejto súvislosti skúmaného naliehavého právneho záujmu z hľadiska teórie práva zhodnotil, že žalobca pri podaní predmetnej žaloby je povinný preukázať danosť svojho naliehavého právneho záujmu, ktorý v danom prípade žalobca konštatuje tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX k.ú. Betliar, parc. reg. "C" č. XXX/X H. XXX/X, a teda má záujem na tom, aby sa určilo, že zároveň žalovaný nie je výlučným vlastníkom nehnuteľností k.ú. Betliar, evidovaných na LV č. XXXX v časti parcely reg. "E" č. XXX/X zodpovedajúcej žalobcovým parcelám na LV č. XXX, a to pozemku parcely reg. "C" č. XXX/X o výmere 123 m² druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie a pozemku parcely registra "C" č. XXX/X o výmere 23 m² druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie. Vzhľadom na takto formulovaný žalobný petit mal súd za to, že na strane žalobcu nie je daný naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení vlastníckeho práva, pretože súdnym výrokom o takomto žalobnom petite by nedošlo ani k odstráneniu spornosti, keďže takýto výrok by nebol ani spôsobilý pre ďalšie konanie napr. katastrálneho úradu. Pozitívne určenie vlastníckeho práva má prednosť pred negatívnym určením, lebo z negatívneho určenia nevyplýva, kto je skutočným vlastníkom nehnuteľnosti. Také rozhodnutie ani nemôže byť podkladom na vykonanie zmien v katastri nehnuteľností, lebo by nemohlo tvoriť podklad na vyjasnenie právnych vzťahov medzi účastníkmi (rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 25 Co/201/2011). Takýmto negatívnym určením by sa právne postavenie žalobcu porovnaním s existujúcim stavom nezlepšilo, uspokojivo by sa neodstránila jeho neistota v danom právnom vlastníckom vzťahu, ale pretrvala by naďalej a nevylučovalo by to ďalšie konanie o vlastníctve predmetných nehnuteľností. V danej veci preto nie je daný naliehavý právny záujem, z ktorého dôvodu súd musel žalobu zamietnuť.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP a to tak, že plne úspešnému žalovanému priznal voči neúspešnému žalobcovi 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania.

5. Uznesením zo dňa 26. novembra 2020 súd opravil rozsudok v jeho záhlaví, pokiaľ ide o dátum narodenia žalobcu, na 27.8.1948.

6. Proti predmetnému rozsudku podal v jeho zákonnej lehote v celom rozsahu žalobca odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f, h/ CSP, keď napadnuté rozhodnutie považoval za nedôvodné a nezákonné. Stav právnej neistoty preňho ako žalobcu z titulu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam parciel "C" KN č. XXX/X H. Č.. XXX/X k.ú. Betliar je evidentný zo samotného konania žalovaného, ktorý jeho vlastnícke práva k predmetným nehnuteľnostiam spochybňuje, čím narúša jeho pokojný výkon k nim. Samotná spornosť je zrejmá aj zo zápisu duplicity vlastníctva. Tak k nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve evidovaným na LV č. XXX k.ú. Betliar, ako aj k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalovaného evidovaných na LV č. XXXX, k.ú. Betliar. Evidovanou duplicitou a tiež konaním žalovaného, ktorý ho vyzval k vydaniu bezdôvodného obohatenia z titulu užívania jeho nehnuteľností zo dňa 27.7.2012, je nespochybniteľná existencia jeho naliehavého právneho záujmu na usporiadaní sporných vlastníckych vzťahov k dotknutým nehnuteľnostiam. Súd sa nedostatočne a v nesprávnom právnom ponímaní zaoberal otázkou naliehavosti, jeho právneho záujmu na určení, či tu právo je alebo nie je. Právne postavenie žalobcu je neisté a jeho vlastnícke práva sú ohrozené, čomu by súd meritórnym rozhodnutím, ktorým by žalobe vyhovel, tento stav zhojil bez nutnosti ďalších právnych sporov medzi stranami sporu. Mal za to, že vyhovením jeho žaloby by sa odstránila spornosť k predmetným nehnuteľnostiam a bola by splnená občianskoprávna prevencia pred zásahmi žalovaného do jeho vlastníckych práv. Mal za to, že iným spôsobom ako podaním predmetnej žaloby by nebolo možné dosiahnuť stav právnej istoty a eliminovať stav ohrozenia jeho vlastníckych práv, nakoľko vlastnícke práva k totožným nehnuteľnostiam sú už v katastri nehnuteľností zapísané na rôznych listoch vlastníctva. Predmetné rozhodnutie považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné. Jeho arbitrárnosť vidí v tom, že sa odchyľuje od ustálenej rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach. Označené rozhodnutie súdu, na ktoré sa konajúci súd v odôvodnení rozsudku odvolal, nerieši úplne totožnú právnu otázku, a preto považuje aplikáciu právneho názoru v ňom uvedeného za právne nerozhodnú na prejednávanej veci. Názor súdu vyjadrený v napadnutom rozhodnutí bol prelomený rozsudkom NS SR sp.zn. 6Cdo/15/2017 zo dňa 30.5.2018, v ktorom konaní sa dovolací súd stotožnil s existenciou naliehavého právneho

záujmu na negatívnom určení: „Podľa názoru dovolacieho súdu zistený skutkový stav totiž odôvodňoval záver o existencii naliehavého právneho záujmu žalobkyní na požadovanom negatívnom určení. I keď v prípadoch určovacích žalôb týkajúcich sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je naliehavý právny záujem spravidla daný potrebou zosúladenia skutočného stavu so zápisom vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, a teda zapísania (či obnovenia zápisu) vlastníckeho práva žalobcu na základe pozitívnej určovacej žaloby, v okolnostiach konkrétnej veci môže byť daný aj v prípade negatívnej určovacej žaloby, ak sa ňou má odstrániť stav právnej neistoty už zapísaného vlastníckeho práva žalobcu. Ide najmä o situáciu, aká nastala aj v danej veci, t.j. ak je vlastnícke právo zapísaného vlastníka spochybnené duplicitným zápisom vlastníckeho práva i v prospech iného subjektu. Na základe negatívnej určovacej žaloby, pokiaľ by jej bolo vyhovené, by bolo možné dosiahnuť opravu zápisu evidovaných údajov o vlastníčkovi, a teda odstránenie duplicity“. Súd v konaní nesprávne vec posúdil tým, že daný skutkový stav nesprávne aplikoval príslušné normy práva. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v prípade spornosti právnych vzťahov k nehnuteľnostiam je naliehavý právny záujem na požadovanom právnom určení daný aj vtedy, ak na základe žalobe vyhovujúceho rozsudku možno dosiahnuť opravu zápisu evidovaných údajov o vlastníčkovi. V prípade spornosti nie je možno duplicitu vlastníctva odstrániť opravou chyby v katastrálnom operáte, ale len meritórnym rozhodnutím súdu o určení, či tu právo je alebo nie je. Na základe toho navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že žaloba je nedôvodná nielen po stránke procesnej, ale aj po stránke hmotnoprávnej, najmä z dôvodu, že žalobca si sám zavinil to, že geometrický plán z roku 1990 nebol zapísaný v katastri nehnuteľností v čase vykonávania ROEP-ky a žalobca mal dostatočnú lehotu na to, aby tento stav zosúladiť. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 419/2017 a to v jej relevantnej časti, t.j. so záverom, že určovacia žaloba podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva s tým, že pokiaľ žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod na zamietnutie žaloby, t.j. súd žalobu zamietne bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Konštatoval, že krajský súd sa v danej veci otázkou existencie naliehavého právneho záujmu sťažovateľov ako žalobcov na požadovanom určení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal. Ak teda krajský súd v posudzovanej veci na základe zisteného skutkového stavu okresným súdom ustálil, že sťažovatelia ako žalobcovia v konaní naliehavosť právneho záujmu na negatívnom určení vlastníckeho práva žalovaných nepreukázali, pretože takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobcov nezlepšil a neodstráni sa tým ich právna neistota v danom právnom vzťahu, ale naopak pretrváva naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctve predmetných nehnuteľností, je potrebné takéto právne posúdenie považovať za ústavne konformné. Na základe uvedených skutočností odvolávajúci sa na odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré úplne a výstižne sa vysporiadava s otázkou naliehavého právneho záujmu, navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

8. Žalobca vo svojej odvolacej replike zopakoval odvolacie námietky a doplnil, že konajúci súd si aj na základe jeho vystupovania mohol urobiť, že je jednoduchý skromný človek bez titulov a jediný, čo sa snaží, je dosiahnuť vo veci potvrdenie jeho práv k parcele, ktorá má dvoch vlastníkov, pričom je presvedčený, že súd je povinný a spôsobilý zjednať nápravu tohto protiprávneho duplicitného stavu. Opačný prístup súdu považuje za upieranie prístupu k spravodlivosti. Preto naďalej trval na zrušení napadnutého rozsudku a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. Ďalšie podania vo veci v odvolacom konaní podané neboli.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

11. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

12. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 11.11.2021 o 10.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 5.11.2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 1, 3 CSP.

13. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

15. Do obsahu práva na spravodlivý proces patrí právo na prístup k súdu, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, právo vyjadriť sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami súdom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a právo na preskúmanie rozhodnutia.

16. Hoci porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu predstavuje pochybenie súdu, o naplnenie tohto odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, keď postup súdu znemožňuje realizáciu procesných práv strany sporu dosiahne takú mieru, ktorá odôvodňuje záver, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

19. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP.

20. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis,

než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

21. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd nezistil ani žiadne porušenie procesných práv a ani inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodnutie súdu spĺňa podmienku riadneho odôvodnenia, nevykazuje znaky arbitrárnosti a ani nepreskúmateľnosti.

22. Žalovaný v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní sporu a tieto odvolacie námietky preto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku a prívodiť jeho zmenu.

23. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie ich správnosti odvolací súd uvádza nasledovné.

24. Predmetom konania je negatívna určovacia žaloba týkajúca sa tvrdeného duplicitného zápisu vlastníctva k nehnuteľnostiam v KN, ktorou sa žalobca domáha určenia, že žalovaný nie je výlučným vlastníkom v podiele 1/1 nehnuteľností Obec Betliar, k.ú. Betliar, evidovaných na LV č. XXXX v časti parc. reg. "E" č. XXX/X zodpovedajúcej žalobcovým parcelám na LV č. XXX, a to pozemku parcely reg. "C" č. XXX/X o výmere 123 m², druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie a pozemku parcely reg. "C" č. XXX/X o výmere 23 m², druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie.

25. Ide teda o typ žaloby spadajúci pod § 137 písm. c/ CSP, kedy úspešnosť žaloby prioritne záleží od naliehavého právneho záujmu na podaní takejto žaloby, pokiaľ naliehavý právny záujem nevyplýva z osobitného predpisu. V prejednávanej veci nešlo o prípad, aby naliehavý právny záujem vyplýval z osobitného predpisu, preto súd prvej inštancie správne postupoval v konaní, ak sa prioritne zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na podaní predmetnej žaloby.

26. V konaní nebolo medzi stranami sporu sporným, že žalobca je zapísaný ako výlučný vlastník parcel reg. "C" parc. č. XXX/X o výmere 123 m² a parc. č. XXX/X o výmere 23 m² na LV č. XXX k.ú. Betliar a žalovaný je zapísaný ako vlastník parcely reg. "E" parc. č. XXX/X o výmere 1090 m² na LV č. XXXX k.ú. Betliar, pričom na oboch listoch vlastníctva je zápis poznámky o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnostiam bola spochybnená.

27. V prejednávanej veci ide teda o prípad tzv. duplicity vlastníctva, kedy vlastnícke právo k pozemku svedčí súčasne podľa zápisu v katastri nehnuteľností v prospech dvoch osôb, pričom sa nejedná o žiadnu formu spoluvlastníctva.

28. Súd rozhodol o predmetnej žalobe zamietavým spôsobom z dôvodu nepreukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom negatívnom určení vlastníckeho práva.

29. Odvolací súd s týmto záverom súdu súhlasí a súčasne ho považuje za súladný s rozhodovacou praxou súdov.

30. Ako vyplýva z konštantnej judikatúry slovenských súdov, pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi stranami a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo

právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (porovnaj napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo 155/2020).

31. Z rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo 112/04 vyplýva o.i., že vo všeobecnosti tiež platí, že pozitívne určenie vlastníckeho práva (t.j. že žalobca je vlastníkom) má spravidla prednosť pred negatívnym určením (t.j. že žalovaný nie je vlastníkom), lebo z negatívneho určenia nevyplýva jasne a jednoznačne, kto je skutočným vlastníkom, pretože bez takéhoto pozitívneho určenia treba pripustiť aj možnosť, že vlastníkom je aj tretia osoba (ktorá nie je účastníkom konania).

32. Prípustnosť pozitívneho určenia vlastníckeho práva v prípade duplicity vlastníctva vyplýva napr. z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo 163/2005, z ktorého odvolací súd vyberá nasledovné znenie: „Citované zákonné ustanovenie pripúšťa žalobu smerujúcu k určeniu, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, len za podmienky, že na takomto určení je naliehavý právny záujem. Právny záujem ako podmienka úspešnosti žaloby o určenie musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže dosiahnuť odstránenie právnej neistoty (spornosti) a ochranu práv a oprávnených záujmov práve navrhovaným určením. Vo všeobecnosti platí, že ak žaloba na určenie neslúži potrebám praktického života (neistej situácie sa vôbec netýka alebo ju nerieši), alebo ak má žalobca inú možnosť, ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu právneho vzťahu účastníkov, nie je takáto žaloba spravidla účelná a procesne prípustná. V niektorých prípadoch možno však (najmä so zreteľom na individuálne okolnosti daného právneho vzťahu) žalobu na určenie považovať za procesne prípustnú aj napriek existencii možnosti žalobcu domáhať sa ochrany práv inak. Medziiným ide o prípady reálnosti predpokladu, že požadovaným súdnym určením sa predíde súdnym sporom v ďalších veciach. Určovacia žaloba je spravidla prípustná v prípade spornosti v právnych vzťahoch evidovaných katastrom nehnuteľností. Stav spornosti môže byť, okrem iného, vyvolaný tiež podstatným omylom katastra nehnuteľností pri identifikácii (stotožňovaní) nehnuteľnosti, ak táto skutočnosť má za následok vážne problémy vo sfére vlastníckych práv k nehnuteľnostiam zúčastnených osôb, prípadne existenciou duplicitného zápisu, t.j. že určitá nehnuteľnosť, resp. jej časť je zapísaná v prospech dvoch odlišných vlastníkov. Žalobkyňa naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnila tým, že v dôsledku chybného identifikácie parciel vykonanej v rámci dohody o vrátení združeného pozemku pôvodným vlastníkom uzavretej medzi Jednotným roľníckym družstvom DUNAJ B. - R. a žalovanými v druhom a treťom rade, novovytvorená parcela parc. č. XXX/X sa stala sčasti (v určitej výmere) identická s pozemkom parc. č. XXXX/XX, ktorý je vo vlastníctve žalobkyne a teda, že v evidencii nehnuteľnosti existuje duplicitný zápis vlastníckeho práva k tej istej časti nehnuteľnosti v prospech dvoch rozdielnych vlastníkov, pričom tento stav nebolo možné odstrániť inak, len návrhom o určenie vlastníctva, resp. určenie neplatnosti právneho úkonu.”

33. Pokiaľ ide o negatívne určenie vlastníckeho práva, súdy pripúšťajú negatívne určenie vlastníckeho práva v prípade duplicitného zápisu identického pozemku zapísaného v prospech dvoch alebo viacerých osôb na jednom liste vlastníctva (por. napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 62/2018), čo ale nie je prejednávaný prípad.

34. Inak je tomu v prípadoch, ak žalobca požaduje negatívne určenie vlastníckeho práva za situácie, pokiaľ svoje tvrdené vlastnícke právo nepreukazuje na neho znejúcim tzv. nadobúdacím titulom a dosiaľ nebol ako vlastník zapísaný v evidencii právnych vzťahov (por. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo 20/2007), čo tiež nie je prejednávaný prípad.

35. V spore vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 8C 84/2012, v ktorom sa žalobcovia domáhali určenia, že odporcovia nie sú vlastníkami tých častí pozemkov, ktoré sú dotknuté duplicitným zápisom vlastníckeho práva (novovytvorené parcely registra C vo vlastníctve odporcov, ktoré sa prekrývali s parcelou registra E, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve navrhovateľov), súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom zamietavý rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co 750/2015. Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia sťažnosť na ústavný súd, o ktorej ústavný súd rozhodol svojím nálezom zo dňa 31. augusta 2017 sp. zn. I. ÚS 419/2017, z ktorého vyplýva relevantné znenie: „19. Ústavný súd v tomto konaní preto pristúpil k skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutom rozsudku krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný. 20. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (relevantnom vo vzťahu k námietkam sťažovateľov) uviedol: «Možnosť určovacej žaloby pripúšťa § 80 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Toto zákonné

ustanovenie stanovuje zároveň pre úspešnosť určovacej žaloby aj podmienku a to, že o požadovanom určení možno rozhodnúť len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Táto podmienka všeobecne platí pre pozitívnu určovaciu žalobu, kedy navrhovateľ žiada určiť existenciu práva alebo právneho vzťahu, ako aj pre negatívnu určovaciu žalobu, kedy navrhovateľ žiada určiť neexistenciu určitého práva alebo právneho vzťahu /tak ako je to aj v predmetnej právnej veci, kedy navrhovatelia žiadajú určiť, že odporcovia nie sú vlastníkami nimi označených nehnuteľností/. ... V predmetnej právnej veci odôvodnili navrhovatelia 1/ až 7/ svoj naliehavý právny záujem na požadovanom negatívnom určení tým, že vyhovením ich návrhu by sa zmenilo ich právne postavenie v tom smere, že už nebudú musieť čeliť tvrdeniu odporcov pri vypratávaní danej nehnuteľnosti, že oni, odporcovia sú vlastníkami vypratávaných pozemkov, a tiež, že by príslušným katastrálnym odborom boli opätovne zapísaní ako vlastníci na predmetných nehnuteľnostiach. Vo svojich odvolaniach potom navrhovatelia 1/ až 7/ tvrdili, že rozhodnutím súdu o ich negatívnej žalobe sa odstráni nezákonný stav tzv. dvojitého vlastníctva, pozemok bude možné zamerať a zapísať do reg. C a vykonávať k nemu všetky vlastnícke práva. Odvolací súd je v zhode s názorom súdu prvého stupňa, že uvedené navrhovateľmi tvrdené skutočnosti neosvedčujú naliehavý právny záujem navrhovateľov na požadovanom negatívnom určení. Rozhodnutie o negatívnom určení požadovanom navrhovateľmi môže byť podkladom pre výmaz odporcov ako vlastníkov sporných nehnuteľností z katastra nehnuteľností, ale na druhej strane nemôže byť podkladom pre následný zápis navrhovateľov do katastra nehnuteľností ako vlastníkov daných nehnuteľností. Po vykonaní záznamu súdneho rozhodnutia o navrhovateľmi požadovanom negatívnom určení by tak sporné nehnuteľnosti zostali zapísané /resp. by boli zapísané ako novovytvorené parcely, pretože by išlo o určenie, že odporcovia nie sú vlastníkami určitých parciel reg. C, ktoré by boli vytvorené geometrickým plánom vyhotoveným v súdnom konaní a ktoré novovytvorené parcely by zodpovedali „prekrytiu“ parcely reg. E vo vlastníctve navrhovateľov a parciel reg. C vo vlastníctve odporcov/ v katastri nehnuteľností bez zápisu vlastníckeho práva, teda bez listu vlastníctva. Nedošlo by tak k odstráneniu právne neistoty navrhovateľov, pretože by z katastra nehnuteľností nebolo zrejmé, kto je vlastníkom týchto sporných nehnuteľností zapísaných ako novovytvorené parcely reg. C. Len pozitívne určenie, teda určenie, že navrhovatelia 1/ až 7/, resp. aj ďalšie osoby sú spoluvlastníkmi v určených spoluvlastníckych podieloch týchto sporných nehnuteľností bude podkladom pre zápis vlastníckeho práva navrhovateľov a ďalších osôb ako podielových spoluvlastníkov k predmetným novovytvoreným parcelám reg. C, čím dôjde k odstráneniu právnej neistoty o vlastníckom práve k týmto nehnuteľnostiam.» 21. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. ... 24. Možno konštatovať, že krajský súd sa v danej veci otázkou existencie naliehavého právneho záujmu sťažovateľov ako žalobcov na požadovanom určení ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal. Ak teda krajský súd v posudzovanej veci na základe zisteného skutkového stavu okresným súdom ustálil, že sťažovatelia ako žalobcovia v konaní naliehavosť právneho záujmu na negatívnom určení vlastníckeho práva žalovaných nepreukázali, pretože takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobcov nezlepšuje, a neodstráni sa tým ich právna neistota v danom právnom vzťahu, ale naopak, pretrváva naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctve predmetných nehnuteľností, je potrebné takéto právne posúdenie považovať za ústavne konformné.”

36. V spore vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/316/2014 sa žalobkyne domáhali, aby súd určil, že žalovaná nie je vlastníčkou nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností pre kat. úz. R. na liste vlastníctva č. X ako pozemky - parcely reg. "C" č. X - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere X m², č. X - záhrady vo výmere X m² a č. X- záhrady vo výmere X m², keď v žalobe uviedli, že sú podielovými spoluvlastníkmi označených pozemkov (ďalej aj "sporné pozemky"), a to každá v jednej polovici spoluvlastníckeho podielu, pričom ich spoluvlastníctvo je v katastri nehnuteľností aj riadne zapísané; žalovaná je v katastri nehnuteľností pre kat. úz. R. vedená ako vlastníčka pozemku zapísaného na liste vlastníctva č. X ako parcela reg. "E" č. X - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere X m², pričom podľa grafickej identifikácie parciel je tento pozemok totožný s pozemkami v spoluvlastníctve žalobkyň, resp. tieto sú jeho súčasťou, čo znamená, že k sporným pozemkom existuje duplicitný zápis vlastníctva (v prospech žalobkyň i v prospech žalovanej) a keď v žalobe ďalej uviedli, že na návrh žalovanej je proti nim na Okresnom súde Nové Zámky vedené pod sp. zn. 6C/224/08 konanie, v ktorom žalovaná sponchýbňuje ich vlastníctvo, preto majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, pričom zamietavý rozsudok bol

potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre. Na základe podaného dovolania žalobkýň Najvyšší súd svojim uznesením zo dňa 30. mája 2018 sp. zn. 6Cdo 15/2017 zrušil rozsudok odvolacieho súdu prijímúc záver, podľa ktorého: „16. V preskúmvanej veci boli súčasťou skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie skutkové zistenia, a to, že v katastri nehnuteľností je duplicitne evidované vlastnícke právo žalobkýň a žalovanej, že na liste vlastníctva č. X (na ktorom je zapísané spoluvlastnícke právo žalobkýň) je poznámka katastra, že hodnovernosť údajov o práve k nehnuteľnostiam na tomto liste vlastníctva je spochybnená duplicitne evidovaným vlastníckym právom k pozemku parcela č. X na liste vlastníctva č. X, a že žalovaná sa v inom konaní domáha určenia svojho vlastníckeho práva k sporným pozemkom. 17. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie otázku naliehavého právneho záujmu ako procesného predpokladu určovacej žaloby upravoval § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len "O.s.p."). Určovacou žalobou v zmysle tohto ustanovenia sa bolo možné domáhať, aby bolo určené, že tu právny vzťah alebo právo je, alebo že tu právny vzťah alebo právo nie je. Podľa vymedzenia žalobného petitu išlo buď o kladnú (pozitívnu) určovaciu žalobu alebo o zápornú (negatívnu) určovaciu žalobu. Oba typy určovacej žaloby mali pre účastníkov (teraz strany) zásadne rovnaký význam. Či v konkrétnom prípade malo byť predmetom žaloby kladné (pozitívne) alebo záporné (negatívne) určenie, záviselo na tom, ktorý z účastníkov právneho vzťahu žalobu podáva, a na tom, aké určenie zodpovedá jeho záujmom na výsledku sporu. Existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bola daná najmä vtedy, keď by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Určovacia žaloba aj podľa súčasnej právnej úpravy (C. s. p.) stále má preventívny charakter. Predovšetkým prichádza do úvahy vtedy, keď jej prostredníctvom možno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pričom k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom, resp. dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov medzi účastníkmi. Ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať splnenie týchto funkcií, nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. 18. V prejednávanej veci súdy v základnom konaní správne posudzovali otázku naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) O.s.p. a správne toto ustanovenie aj interpretovali, no na zistený skutkový stav ho nesprávne aplikovali. Podľa názoru dovolacieho súdu zistený skutkový stav totiž odôvodňoval záver o existencii naliehavého právneho záujmu žalobkýň na požadovanom negatívnom určení. I keď v prípadoch určovacích žalôb týkajúcich sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je naliehavý právny záujem spravidla daný potrebou zosúladenia skutočného stavu so zápisom vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, a teda zapísania (či obnovenia zápisu) vlastníckeho práva žalobcu na základe pozitívnej určovacej žaloby, v okolnostiach konkrétnej veci môže byť daný aj v prípade negatívnej určovacej žaloby, ak sa ňou má odstrániť stav právnej neistoty už zapísaného vlastníckeho práva žalobcu. Ide najmä o situáciu, aká nastala aj v danej veci, t.j. ak je vlastnícke právo zapísaného vlastníka spochybnené duplicitným zápisom vlastníckeho práva i v prospech iného subjektu. Na základe negatívnej určovacej žaloby, pokiaľ by jej bolo vyhovené, by bolo možné dosiahnuť opravu zápisu evidovaných údajov o vlastníkovi, a teda odstránenie duplicity. Okrem toho stav právnej neistoty žalobkýň bol znásobený aj konaním žalovanej, ktorá začala spochybňovať nadobúdaci titul, na základe ktorého mali nadobudnúť spoluvlastnícke právo a v inom konaní zažalovala neplatnosť tohto titulu ako i určenie, že je výlučnou vlastníčkou sporných pozemkov.”

37. Z uvedeného vyplýva, že nemožno jednoduchým zovšeobecňujúcim spôsobom uzavrieť, či je/nie je daný naliehavý právny záujem na negatívnom určení vlastníckeho práva, pretože posúdenie tejto otázky závisí vždy od konkrétneho prípadu- jeho skutkových okolností, ale najmä tiež od konkrétneho požadovaného petitu. Najvyšší súd SR už vo svojom rozsudku vydanom pod sp. zn. 3Cdo 112/2004 uviedol, že naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petít (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Podobne Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku vydanom pod sp. zn. 5Cdo 548/2015 uviedol, že naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. sa totiž vždy viaže na konkrétnu žalobu, jej rozhodné skutkové a nadväzujúce právne konštrukcie, logicky premietajúce sa v žalobnom petite, ktorým sa má dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

38. Pokiaľ odvolateľ vo svojom odvolaní poukázal na právne závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo 15/2017 (pozri bod 36.), odvolací súd zastáva názor, že týmto rozhodnutím bol riešený síce na prvý pohľad podobný spor, avšak s relevantným rozdielom práve v požadovanom nároku. V spomínanom rozhodnutí sa žalobkyne domáhali určenia, že žalovaný nie je vlastníkom tých nehnuteľností, ku ktorým je zapísané vlastníctvo žalobkýň, čo ale nezodpovedá nároku uplatňovaného v odvolaní napadnutej

veci, hoci v oboch prípadoch ide o tvrdenú duplicitu vlastníctva zapísanú v KN na odlišných listoch vlastníctva.

39. Preto právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti predmetnej žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Treba zdôrazniť, že nejde o určovaciu žalobu samu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu; záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snáď spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie.

40. V prípade, akou je konkrétna prejednávaná vec, v ktorej síce ide o tvrdenú duplicitu vlastníctva za skutkovej okolnosti, podľa ktorej žalobca je zapísaný ako výlučný vlastník parciel reg. "C" parc. č. XXX/X o výmere 123 m² a parc. č. XXX/X o výmere 23 m² na LV č. XXX k.ú. Betliar a žalovaný je zapísaný ako vlastník parciel reg. "E" parc. č. XXX/X o výmere 1090 m² na LV č. XXXX k.ú. Betliar, pričom na oboch listoch vlastníctva je zápis poznámky o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnostiam bola spochybnená, žalobcom požadovaný petit predstavuje neprípustný nárok z dôvodu, že na jeho úspešnosti žalobca nemá naliehavý právny záujem, pretože tak, ako správne uviedol súd prvej inštancie vo svojom napadnutom rozhodnutí, súdnym výrokom o takomto žalobnom petite by nedošlo ani k odstráneniu spornosti, keďže takýto výrok by nebol ani spôsobilý pre ďalšie konanie napr. katastrálneho úradu. Pozitívne určenie vlastníckeho práva má prednosť pred negatívnym určením, lebo z požadovaného negatívneho určenia nevyplýva, kto je skutočným vlastníkom nehnuteľnosti. Také rozhodnutie ani nemôže byť podkladom na vykonanie zmien v katastri nehnuteľností, lebo by nemohlo tvoriť podklad na vyjasnenie právnych vzťahov medzi účastníkmi. Takýmto negatívnym určením by sa právne postavenie žalobcu porovnaním s existujúcim stavom nezlepšilo, uspokojivo by sa neodstránila jeho neistota v danom právnom vlastníckom vzťahu, ale pretrvala by naďalej a nevylučovalo by to ďalšie konanie o vlastníctve predmetných nehnuteľností.

41. Hoci súd zamietol predmetnú žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, učený záver nedostatku naliehavého právneho záujmu sa viaže výlučne na konkrétny požadovaný nárok (petit), čo nevyklučuje uplatnenie žaloby s procesne prípustným petitom. Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi ani v jeho argumente o tom, že konaním súdu bol poškodený na svojom práve na spravodlivý proces.

42. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania.

43. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

44. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému preto odvolací súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

45. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).